

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انواع خدمات مراقبتی بهداشتی-اجتماعی مبتنی بر جامعه

ویژه سالمندان در جهان

گردآورندگان:

میثرا حبیب اله پور

زینب زاجکائی

استاد مربوطه:

خاتم دکتر فاطمه محمدی

شهر آنتاریو

برنامه ها و خدمات برای سالمندان در آنتاریو

- پارک های آنتاریو هزینه استفاده روزانه از پارک را برای افراد بالای ۶۵ سال و افراد ناتوان جسمی کاهش می دهد.
- اکثر پارک های آنتاریو دارای امکانات بدون مانع از جمله حمام دوش، دستشویی، محوطه کمپ و مراکز بازدید کننده می باشد.
- کتابخانه های عمومی برای سالمندان مبتدی تا پیشرفته تر دوره های آموزشی کامپیوتر برگزار می کنند که اکثر آن ها رایگان هستند.

اهدای جوایز به افتخار سالمندان

جوایز استانی گرامیداشت سالمندان عبارتند از:

- جوایز دستاورد سالمند برای سپاسگزاری از شهروندان آنتاریویی بالای ۶۵ سال که سهم برجسته ایی در هر رشته و زمینه ایی داشته اند.
- جایزه ارشد سال توسط هریک از بخش های شهرداری آنتاریو به فرد بالای ۶۵ سالی اهدا می شود که زندگی اجتماعی، فرهنگی و مدنی جامعه را توانمند و غنی ساخته باشد.

مسافرت به خارج از آنتاریو یا کانادا

- اگر سالمندان به طور موقت از آنتاریو یا کانادا خارج شوند طرح بیمه درمانی آنتاریو تمام یا بخشی از هزینه های مراقبت های درمانی را پوشش می دهد.
- اگر به خارج از آنتاریو اما به داخل کانادا سفر بکنند سالمندان هزینه خدمات درمانی خود را میپردازند و می توانند در عرض یکسال صورتحساب مورد به مورد و اصل رسیدها را به دفتر بیمه درمانی برای بازپرداخت پول ارائه دهند.

- اگر به خارج از کانادا مسافرت می کنند بیمه درمانی، نرخ تعیین شده ای را برای خدمات اورژانس بیمارستان ها و درمان یک بیماری حاد پزشکی با شرایط غیرمنتظره بیماری یا آسیب هایی که نیاز به درمان فوری دارند میپردازد.

شهر آدلاید

مراقبتهای بهداشتی مبتنی بر جامعه در استرالیا(شهر آدلاید)

مداخلات مراقبتی زودهنگام:

واکسیناسیون ۸۰٪ افراد بالای ۶۵ سال ساکن در مناطق جنوبی
استرالیا بر ضد آنفولانزا

غربالگری سرطان سینه در استرالیای جنوبی برای زنان بالای
۴۰ سال و با تاکید ویژه بر زنان بین ۵۰-۶۵ سال با انجام ماموگرافی
رایگان

مراقبت در منزل:

دولت استرالیا با پرداخت هایی در قالب لوايح تامین اجتماعی به سالمندان کمک هزینه هایی را پرداخت می نماید. به علاوه افراد سالمند بازنشسته از تخفیف هایی در زمینه هزینه های آب بهای مصرفی و مالیات های شهرداری برخوردار می باشد.

در جنوب استرالیا نیز شبکه ی وسیعی از سازمان های دولتی، خصوصی، داوطلب و گروه های تامین کننده خدمات، ارائه ی خدمات بهداشتی و اجتماعی به سالمندان را به عهده دارند.

دو برنامه عمده تامین کننده ی مراقبت های مبتنی بر جامعه و در منزل در خصوص سالمندان در جنوب استرالیا عبارتند از:

۱- برنامه مراقبت های در منزل و در جامعه (HACC)

۲- بسته مراقبت های مبتنی بر جامعه سالمندان (CACPs)

خدماتی که این دو برنامه فراهم می کند شامل:

خدمات نظافتی و تهیه غذا، مراقبت های فردی، خدمات تغذیه ای، مراقبت های روزانه و فرجه ای، اطلاع رسانی و خدمات مشاوره ای و حمایتی برای مراقبت دهندگان.

آسایشگاه ها و خانه های پرستاری:

این مراکز برای سالمندانی تدارک دیده می شود که دیگر توانایی زندگی مستقل در خانه های خود را ندارند و بدین جهت از سوی تیم ارزیاب مراقبت های سالمندی مورد بررسی قرار گرفته اند.

و همچنین وجود ۵۲ مکان آسایشگاهی در شهر آدلاید برای هر ۱۰۰۰ نفر سالمند بالای ۷۰ سال

مراقبت های مزمن و طولانی مدت:

هدف این مدل تسهیل انجام ارزیابی و جایابی مددجویان سالمندی بوده است که در نوبت پذیرش مراکز مراقبتی حاد قرار داشته ولی در بررسی های به عمل آمده مشخص شده است که دیگر نیازی به دریافت مراقبت های حاد بیمارستانی ندارند.

در حال حاضر تعدادی از ارائه کنندگان این گونه خدمات آسایشگاهی در بخش غیردولتی، تشکیل شده و بیمارستان ها می توانند مددجویان مناسب تشخیص داده شده در این زمینه را به اتحادیه معرفی نمایند و بعد از ارزیابی و براساس نتایج به عمل آمده به مراکز مراقبتی آسایشگاهی مناسب ارجاع می شوند.

مسکن:

دولت استرالیا کمک های مختلف را در زمینه ی مسکن در اختیار افراد سالمند قرار می دهد. کمک هایی از جمله پرداخت کمک هزینه های رهن و اجاره و پرداخت وام های خرید مسکن

بخش قابل ملاحظه ایی از کمک های دولتی در قالب بخشودگی های مالیاتی و کاهش سود وام های مسکن سالمندان از سوی دولت می باشد.

در سال ۱۹۹۹،۷۰٪ افراد بالای ۶۵ سال در جنوب استرالیا صاحب خانه شخصی بوده و ۱۸٪ آنها نیز خانه های دارای مالکیت خصوصی یا دولتی را در اجاره ی خود داشتند.

خدمات مراقبتی خصوصی:

نمونه هایی از این خدمات شامل مراکز پرستاری ارائه
دهنده ی مراقبت از زخم و مراقبت های مربوط به بی
اختیاری ادراری و مدفوعی و یا مراکز خصوصی

شهر آتلانتا

انواع خدمات مراقبتی قابل ارائه در آتلانتا:

- تشکیل شبکه هایی از دفاتر امور سالمندان در سطوح ایالتی و محلی به نام موسسات محلی سالمندی
- وظیفه این مراکز برنامه ریزی و هماهنگی ارائه خدمات به سالمندان
- دفتر امور سالمندان آتلانتا انواع گوناگونی از برنامه ها و خدمات را برای افراد بالای ۵۵ سال ساکن منطقه فولتن کانتن ارائه می نماید.

این خدمات شامل:

- اطلاع رسانی و ارجاع
- حمل و نقل سالمندان
- مراکز سالمندان محله
- موسسات چندمنظوره ویژه سالمندان
- مراقبت های روزانه ویژه سالمندان
- تحویل غذا به منزل سالمندان
- برنامه های آموزش سالمندان و جذب آن ها در بازار کار
- خدمات داوطلبانه و بدون دستمزد
- وکالت مسائل حقوقی سالمندان

برنامه های مربوط به سالمندان در سه نوع از مراکز:

۱- مراکز سالمندان محله: در این مراکز برنامه های حمایتی شامل آماده سازی و تدارک غذا به صورت گروهی، آموزش رشته های هنری و صنایع دستی و برگزاری مراسم آیینی و مناسبت ها پیش بینی شده است. این برنامه ها برای سالمندانی در نظر گرفته می شود که از نظر توانایی های فعالیتی وضعیت نیمه مستقلی را دارا می باشند.

۲- مراکز چند منظوره: این موسسات تامین کننده خدمات

بهداشتی، اجتماعی، تغذیه ای، آموزشی، تفریحی و ورزشی برای سالمندان می باشند. این برنامه ها برای سالمندان دارای توان زندگی و فعالیت مستقل طراحی و اجرا می شود.

۳- مراکز مراقبت روزانه مخصوص سالمندان: خدمات قابل ارائه در این

گونه مراکز عبارتند از: ارائه وعده های غذایی، خدمات حمل و نقل، مراقبت های شخصی، کنترل نحوه ی مصرف دارو و رعایت رژیم های درمانی از سوی فرد سالمند، نرمش و ورزش و سایر فعالیت ها. این برنامه ها برای سالمندان وابسته طراحی می شود که نیازمند توجهات فردی اختصاصی می باشند.

دفتر امور سالمندان خدمات متنوع دیگری را نیز فراهم می کند از جمله:

- سمینارهای برنامه ریزی و آمادگی برای دوران بازنشستگی
- کتابخانه مرجع با منابع مطالعاتی مرتبط با سالمندی
- وجود خانه های مراقبت فردی (خانه های مراقبت و تغذیه): این مراکز تامین مسکن، سرویس های تغذیه، توجه و نظارت شبانه روزی برای دو یا چند فرد سالمند که دارای ارتباطات سببی یا نسبی با مدیر یا صاحب موسسه نمی باشند را بر عهده دارند.
- خدمات مراقبتی توسط پرستاران دارای مجوز فعالیت، متخصصان فیزیوتراپی، کاردرمانی، گفتاردرمانی و افراد کمکی ارائه می شود. در برخی موارد این نوع از خدمات تحت پوشش بیمه های دولتی و یا خصوصی نیز قرار می گیرد.

شهر بانکوک

THAILAND365.IR

مراقبت بهداشتی جامعه نگر در کلان شهر بانکوک

- جایگاه اجتماعی و وضعیت رفاهی سالمندان: پروژه های دولتی در حال اجرا در جهت تامین حمایت های مالی و رفاهی سالمندان به شرح زیر می باشد:
- سازمان رفاه و بهزیستی در حوزه مدیریتی بانکوک به سالمندان بی سرپرست کمک های مالی محدودی در قالب وام، کمک هزینه ی ماهانه و بن سالیانه پرداخت می نماید.

- اداره رفاه عمومی وزارت کار و تامین اجتماعی از طریق یارانه های دولتی به سالمندان از کارافتاده فاقد منبع درآمد و بدون سرپرست ماهانه مبلغ ۳۰۰ بات (معادل ۷ دلار) پرداخت می نماید.
- وزارت بهداشت جامعه به سالمندان فاقد پوشش بیمه های درمانی تسهیلات خدمات درمانی رایگان در بیمارستان های دولتی را ارائه می نماید.
- راه آهن ملی تایلند در فصول کم ترافیک سال بلیت های معمولی خود را با تخفیف ۵۰٪ به سالمندان می فروشد.

شبکه مراقبت های اجتماعی:

مدیریت خدمات شهری بانکوک سیستم جامع خدمات مراقبتی-بهداشتی، اجتماعی و رفاهی را به منظور تقویت برنامه مراقبت های بهداشتی اولیه راه اندازی نموده تا بدینوسیله به حفظ استانداردهای معیشتی سالمندان بانکوک و تضمین سطح مطلوبی از بهداشت و سلامتی آنها و استمرار زندگی آنها در سطح جامعه و در کنار خانواده های خود کمک نماید. در راستای هدف فوق ۱۳۷ باشگاه سالمندان راه اندازی شده اند که با دریافت حمایت از سازمان مدیریت خدمات شهری بانکوک فعالیت می نمایند.

در راستای تامین اهداف پیش بینی شده، این سازمان افراد باسواد داوطلب را آموزش می دهد تا به عنوان ارائه کننده خدمات بهداشتی در محله خود فعالیت نمایند.

هر فرد داوطلب مسئولیت مراقبت از ۲۵-۲۰ خانوار را عهده دار می شود. بدین ترتیب بیش از ۱۰۰۰۰ نیروی داوطلب آموزش های لازم برای ارائه خدمات مراقبتی در ۱۰۸۴ محله شهر بانکوک را دریافت نموده و برای فعالیت این افراد تعداد ۱۰۸۴ مرکز کوچک سلامتی دایر گردید. این مراکز خدمات بهداشتی اولیه را ارائه نموده و در صورت نیاز به مراقبت های بهداشتی سطح دوم و سوم مددجویان را به مراکز درمانی و یا بیمارستانی معرفی می نمایند.

وضعیت ارائه خدمات مراقبتی تخصصی به سالمندان:

راه اندازی اولین کلینیک تخصصی طب سالمندی در بیمارستان مغزو
اعصاب بانکوک

ارائه مراقبت های بهداشتی ویژه سالمندان در ۶۱ مرکز بهداشتی و ۸
بیمارستان دولتی در کلان شهر بانکوک

خدمات اجتماعی:

فعالیت ۱۶ خانه ی سالمند زیر نظر اداره ی رفاه عمومی وزارت کار و تامین اجتماعی که دو مورد ان ها در شهر بانکوک قرار دارند.

وجود ۱۳ خانه ی سالمند خصوصی در تایلند که اکثریت آن ها در بانکوک فعالیت می کنند.

راه اندازی ۱۳ مرکز تخصصی سالمندان که این مراکز ارائه کننده ی خدمات مراقبتی روزانه، خدمات اسکان دهی فوری و خدمات مراقبتی سیار را به سالمندان در مناطق زندگی آن ها می باشند.

وجود ۳۴۸۷ باشگاه سالمندان در تایلند که ۴۷٪ آنها در مناطق شهری و
تعدد زیادی نیز در محوطه بیمارستان ها واقع شده اند. در تمامی این کلوب
ها برنامه های ارتقا سطح سلامت اجرا می شود.

در سال ۱۹۹۱ دولت تایلند برنامه مراقبت های بهداشتی رایگان ویژه
سالمندان خود را اعلام نمود. از این تاریخ تمامی بیمارستان ها و مراکز
بهداشتی دولتی خدمات خود را به سالمندان رایگان ارائه می نمایند.

شهر هنگ کنگ

سیاست های مربوط به رسیدگی و مراقبت از سالمندان:

در سال ۱۹۹۷ شورای عالی سیاست گذاری امور سالمندان اهداف و سیاست های رسیدگی به امور سالمندان را تامین و فراهم سازی می کند این اقدامات شامل:

- مساعدت های مالی و حمایت از فرد سالمند در طول دوره بازنشستگی
- افزایش تخصیص مسکن به سالمندان
- افزایش تعداد مراکز ارائه کننده مراقبت های اسایشگاهی یارانه ای، ارتقا سطح کیفی خدمات در این گونه مراکز و اجرای دوره های آموزشی ویژه کارکنان مراقبتی این گونه مراکز.

- افزایش حمایت های اجتماعی: ارائه بسته خدماتی جدیدی مشتمل بر خدمات مراقبتی مبتنی بر جامعه و در منزل با هدف حمایت از سالمندان دارای وضعیت سلامتی ناپایدار به منظور ادامه زندگی در سطح جامعه طراحی و اجرا شده است که در حال حاضر به شکل آزمایشی ۱۴۵۰ نفر سالمند دارای وضعیت سلامتی ناپایدار تحت پوشش خدمات این طرح قرار دارند.

- ارتقا کمی و کیفی خدمات مراقبتی بهداشتی: به منظور تامین ارتقا سطح سلامتی و پیشگیری از بروز مشکلات بهداشتی و بیماری ها ۱۸ تیم سیار بهداشتی و ۱۸ مرکز سلامت سالمندان در سطح جامعه راه اندازی شده است. بر تعداد تخت های بیمارستانی ویژه سالمندان، مراکز درمانی روزانه سالمندان، پرستاران بهداشت جامعه و تیم های تخصصی روانپزشکی سالمندان فعال در سطح جامعه افزوده شده است.
- خدمات بهداشتی پیشگیری و سالمندی فعال

خدمات مراقبتی مبتنی بر جامعه:

- خدمات پرستاری بهداشت جامعه، خدمات روانپرستاری اجتماعی، بررسی و ارزیابی وضعیت سلامتی سالمندان در سطح جامعه و خدمات روانپزشکی سالمندی مبتنی بر جامعه: این خدمات مراقبتی ماهیت حمایتی و مبتنی بر جامعه داشته و توسط گروه های پرستاری و پزشکی تحت نظارت اداره ی امور بیمارستان ها ارائه می شود.

- مراکز سلامت سالمندان، هدف پاسخگویی به نیازهای مختلف سالمندان و ارائه خدمات مراقبت بهداشتی اولیه جامع و کیفی را تعقیب می نماید. علاوه بر خدمات پیشگیری و ارتقا سلامتی مانند آموزش بهداشت و غربالگری بیماریها، این مراکز با اتخاذ نگرش پزشکی خانواده و رویکرد تیمی چند بخشی و با جلب حمایت کادرپیراپزشکی مانند متخصصین تغذیه، روانشناسان بالینی، فیزیوتراپها و کاردرمانگران اقدام به ارائه مراقبت های درمانی می نمایند.

- تیم های ارزیابی کننده وضعیت سلامتی به محل زندگی سالمندان در سطح جامعه و در موسسات آسایشگاهی سرکشی می نمایند و برنامه های ارتقا سلامتی خود را با هدف افزایش آگاهی سالمندان و تقویت توانایی های خودمراقبتی آنان و به وسیله جلب مشارکت مراکز دولتی و خصوصی اجرا می نمایند.

کشور هلند

خدمات اجتماعی و مراقبتی برای سالمندان در هلند

- خدمات هماهنگ برای سالمندان: دو هدفی که این برنامه در پی تحقق آنها بود و در این امر هم موفق عمل کرد، یکی سازماندهی فعالیتهای آموزشی و فراغتی برای سالمندان و دیگری بهبود تصویر اجتماعی این گروه بود. مراقبتهای روزانه، سیستم اخطار که سالمند در صورت بروز مشکل بتواند مقامات محلی را خبر کند و تهیه و تحویل غذا، از خدمات دیگری است که در این برنامه پوشش داده میشود.
- برنامه ی حمایتی برای سالمندان: در هلند نیز سیاست دولت پس از تحولات رفاهی مانند انگلستان به نگهداشتن طولانیتر سالمندان در خانه های خود مبتنی شد.

- مدیریت مراقبت: مدیریت مراقبت یکی از ابتکارات منحصر به فرد در کشور هلند در زمینه ی سالمندان بوده است. با توجه به تعدد قوانین و تغییرات آنها و برخی پیچیدگی های قانونی و از طرفی ناتوانی سالمندان در پیگیری بسیاری از امور حقوقی مربوط به خود به دلایل مختلف، در برخی از نهادهای خدمات دهنده به سالمندان، بخشی به عنوان مدیریت مراقبت ایجاد شد که افراد سالمند میتوانند با مراجعه به آن و انتخاب فردی به عنوان مدیر مراقبت خویش، مسئولیتهای خود را در زمینه ی آگاهی از قوانین، مذاکره و احقاق حقوق به وی واگذار کنند.

- بودجه ي مراقبت شخصی: محتوای این ایده، پرداخت هزینه های مراقبت به فرد سالمند، به جای ارائه ي خدمات به وی براساس محاسبه ي میزان نیاز هر نفر به خدمات است. دلیلی که در این باره ذکر میشود، یکی آگاهی فرد سالمند و جامعه از هزینه های بسیاری بالای مراقبت از سالمندان است؛ از طرف دیگر چنانچه فرد سالمند بتواند خدمات مورد نیاز خود را از منابع دیگری غیر از دولت تأمین کند، این کار به رقابت پذیری کمک خواهد کرد و برای خود سالمند نیز سودآور خواهد شد.

کشور ایران

• سازمان بهزیستی کشور

این سازمان، خدمات خود به سالمندان را در قالب موارد ذیل ارائه میدهد:

- مراکز نگهداری از سالمندان: از طریق ارائه مجوز، اعطای یارانه و نظارت بر مراکز

- پرداخت مبالغی به عنوان یارانه حق مراقبت و نگهداری سالمندان در مراکز توانبخشی، نگهداری و منازل به صاحبان مراکز بخش غیردولتی و خانواده های آنان

- تأمین پاره ای از وسایل کمکی از قبیل سمعک، عینک، صندلی چرخدار، واکر و

- تسهیلات اعتبار قرض الحسنه جهت احداث، خرید یا اجاره ساختمان، تجهیز و راه اندازی مراکز نگهداری به متقاضیان ایجاد مراکز مذکور.

- تحت پوشش و حمایت قرار دادن سالمندان زیر خط فقر با همکاری کمیته امداد امام خمینی

• کمیته امداد امام خمینی

یکی از وظایف کمیته امداد امام خمینی (ره) ، تأمین نیازهای حمایتی- معیشتی و رفع محرومیت های مادی و معنوی سالمندان (افراد بالای ۶۰ سال) کشور به عنوان یکی از اقشار مورد حمایت جامعه در قالب طرح مددجویی است.

• صندوق های بیمه و بازنشستگی

صندوقهای بیمه و بازنشستگی وظیفه تأمین سلامت و معیشت بیمه شدگان را در دوران سالمندی برعهده دارند. طبق قوانین و مقررات بازنشستگی، هر فردی که شرایط بازنشستگی را کسب کند، از مزایای بیمه اجتماعی شامل مستمری بازنشستگی، بیمه درمان و سایر کمکها و خدمات رفاهی معمولاً در حد گذران زندگی برخوردار می شود.

- دانشگاه‌های علوم پزشکی و مراکز تحقیقاتی

برگزاری دوره‌های آموزش سالمندی در مقاطع کارشناسی ارشد پرستاری سالمندی PhD سالمندی، همچنین مراکز تحقیقات سالمندی در پاره‌ای از دانشگاه‌های کشور منجمله دانشگاه علوم پزشکی تهران ایجاد شده است.

- شهرداری

پیشنهاد لایحه شهردوستدار سالمند یکی از این موارد می‌باشد که اقداماتی همچون توجه ویژه به مناسب‌سازی وسایل حمل و نقل عمومی و تعبیه‌مکان اختصاصی استاندارد برای استفاده سالمندان، تدوین، ابلاغ و نظارت بر حسن اجرای استانداردها و ارتقای آنها جهت مناسب‌سازی معابر و اماکن عمومی و خصوصی، به ویژه مبلمان شهری همچون ایستگاه‌های اتوبوس، مترو، پایانه‌های شهری و... را در دستور کار خود قرار دهد.

- نصب وسایل ورزشی برای استفاده سالمندان و افراد کم توانان جسمی و حرکتی در سطح شهر

- تاسیس ۳۷۴ کانون جهاندیدگان در محلات شهر تهران با عضویت ۷۵ هزار نفر.
اعضای جهاندیده در کانون های جهاندیدگان که شامل کمیته های مذهبی ، گردشگری، تفریحی، فرهنگی، آموزشی، علمی، هنری و... هستند، به صورت مشارکتی به انجام فعالیت های مختلف اجتماعی میپردازند.

- فرهنگسراهای سالمند

- تهیه و توزیع کارت منزلت سالمند. این کارت هوشمند که برای افراد بالاتر از ۶۵ سال صادر میشود دارای مزایای محدودی از قبیل ارائه در اتوبوس، مترو، استخر و.. دارد

منابع:

- ۱- مبانی خدمات بهداشتی-اجتماعی مبتنی بر جامعه ویژه سالمندان، کیان نوروزی، ۱۳۸۷
- ۲- دکتر سید احمد حسینی، حمیده شیر محمدی، ماندانا مهران فر، مطالعه تطبیقی سیاست های مربوط به سالمندان و مراقبتهای خانگی در نظام های رفاهی انگلستان و هلند، ۱۳۹۳
- ۳- مهتاب علیزاده، حسین فخرزاده، فرشاد شریفی، مریم محمدی آذر، ندا نظری، تحلیل مروری عملکرد سازمانهای متولی در برنامه سالمندی کشور، ۱۳۹۲
- 4- www.ontario.ca/seniors

با سپاس فراوان از
توجه شما

